

Tähtvere Elu

Oodatakse tartlaste arvamusi Tähtvere puhkemetsade majandamise kava projekti kohta

Vastavalt üldplaneeringule esitas Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK) linnale Tähtvere puhkemetsade majandamise kava projekti aastateks 2024–2032. Kava projekt tuleb kooskõlastada kohaliku omavalitsusega ning see peab enne kinnitamist saama linnalt heakskiidu. Linn arvestab kooskõlastamisel muu hulgas ka avalikustamise tulemusi.

Kuna Tähtvere puhkemetsad on ainsad Eesti suuruselt teise linna vahetus kontaktvööndis asuvad puhkemetsad, on nende saatus suure avaliku tähelepanu all ja laiapõhjalisema kaasatuse tagamiseks korraldab linn avalikustamise koostöös RMKga. Puhkemetsade majandamise kava projektiga saab tutvuda linna kodulehel kuni 19. novemb-

rini. Arvamusi ja küsimusi oodatakse aadressil rlo@tartu.ee.

Kava koostamise eesmärgiks on tagada praegu ja tulevikus väärtusliku puidu kasvatamine, puhkamine ning loodus- ja pärandkultuuri väärtuste säilitamine. Tähtvere puhkemetsades on majandatavat metsa 71,6%, kaitsealust metsa 10,1%, RMK otsusega mittemajandatavat metsa 15,2%, mittemetsamaad 3,1%. Kokku on Tähtvere puhkemetsade pindala ligi 600 ha. Suurim osakaal metsades on männikutel (42,1%), sellele järgnevad kuusikud (22,9%), kaasikud (16,9%) ja haavikud (14,6%).

Kavaga nähakse ette eri aegadel teostatavaid harvendusraieid kokku umbes 18 hektaril, lageraieid kokku samuti

ligi 18 hektaril. Lageraied nähakse ette eelkõige raieküpsetes kuusikutes. Tähtvere puhkemetsade majandamise kava koos Tiksoja kuivendusvõrgu asendiplaaniga on esitatud tutvumiseks ja arvamuse avaldamiseks linna kodulehel. Kava paremaks ülevaatuseks on lisatud ka kaardirakendus. Rakendusest on näha, kus ja millised raied on metsas kümne aasta jooksul kavandatud, milline on metsade liigiline ja praegune vanuseline koosseis.

<https://gis.tartulv.ee/portal/apps/webappviewer/index.html?id=c92f2a4d9019424fbb006453876ef7ac>

Indrek Ranniku
linnaplaneerija



Foto: Viljo Allik



Käesoleval õppeaastal tähistame Ilmatsalu kooli 35. ja Rahinge kooli 190. sünnipäeva.

8. detsembril peame sünnipäevapidu kooliperega ja nagu ikka sünnipäevaldel kombeks, kutsume ka külalisi.

Pisut teisiti on sel sünnipäeval plaan

nid vilistlaste kokkutulekuga. Nimelt toimub vilistlaste pidu seekord alles kevadel. Reede, 24. mai õhtul on vilistlased oodatud esmalt koolimaja ning hiljem peole Ilmatsalu motelli. Spordisõbrad on 24. mai päeval oodatud pidama lendudevahelist korvpallilahingut. Täpsem info tuleb kooli

kodulehele. Üldse tasub kõigil huvilistel silma peal hoida Ilmatsalu Põhikooli kodulehel ilmatsalu.edu.ee, sest just sinna koondub kogu sünnipäevainfo.

Vilistlased on oodatud tagasi kooli kogu õppeaasta jooksul, et anda külalistunde. Rääkida võib nii oma koolielust kui anda edasi ka ainealaseid teadmisi, kogemusi, tuua põnevaid näiteid oma erialalt. Oma valmisolekust tundi anda palume teavitada kooli huvijuhti heidi.piisang@ilmatsalu.edu.ee.

Väga oodatud on nii Ilmatsalu kui ka Rahinge kooli ajast pärit vahvad koolilood, mida saaksime jagada kooli kodulehe kaudu kõigi lugejatega (heidi.piisang@ilmatsalu.edu.ee).

Sünnipäeva-aasta on juba käimas, kohtume peagi!

Heidi Piisang

Ilmatsalu Põhikooli huvijuht

Tartu 2024 avalikustas Euroopa kultuuripealinna programmi

Tartu 2024 avalikustas tiitliaasta programmi 19. oktoobril. Euroopa kultuuripealinn Tartu 2024 avatseremoonia algab sada päeva hiljem – 26. jaanuaril 2024. Programm avalikustati Aparaaditehases toimunud vaatamängulise etendusega „Sada ööd ja päeva Ellujäämise Kunstideni”.

„Ellujäämise Kunstid on Euroopa kultuuripealinna loovkontseptsiooni kohaselt teadmised, oskused ja väärtused, mis on Euroopale omased, mida väärtustame ning soovime jagada ja ka juurde õppida. Ellujäämise Kunstid tõlgendavad kõik kultuurivaldkonnad pärimus- ja toidukultuurist muusika, filmi ja visuaalse kunsti välja,” rääkis Tartu 2024 loovjuht Kati Torp.

Kultuuripealinna programm hõlmab 350 projekti ja enam kui tuhandet sündmust.

Kultuuriprogrammi neli kandvat teemat

Tartu 2024 programmiliin elu ja keskond aitab mõista ja õpetab, kuidas olla loodushoidlikum mitte vaid kunstide looja ning kogejana, vaid igapäevases linlikus eksistentsis, ka kodu rajamises ja hoidmises, aias, moe- ja toiduvalikuis. Kõik Tartu 2024 sündmused järgivad keskkonnahoidlikke põhimõtteid.

Programmi teema inimene ja oskused koondab sündmused, mille eesmärk on taastada usaldus ja turvatunne inimliku läheduse ning vahetu kontakti suhtes põlvkonnaülese õppimise ja koosloomel kaudu. Olulisel kohal on inimsuhtluse mõtestamine teatri, muusika ja kunsti kaudu. Lisaks on fookuses vaimne tervis, tõrjutud noored, eakad ja autsaiderkunstnikud.

Omapära ja Euroopa sündmused lah-

kavad Euroopa piiril ääremaa elu väärtusi ning otsivad viise, kuidas tuua kultuuripealinna Euroopa mõõde inimeste mõtteilma. Oluline on koostöö Euroopaga, sildade ehitamine erinevate riikide, rahvaste ja kultuuride vahel.

Programmi neljas temaatika keerleb teaduse ja tehnoloogia ümber. Erinevad projektid ja loovlahendused näitavad, kuidas kunsti nägemus tulevikust inspireerib teadust.

Programmi loomisel oli korraldajatel kesksel kohal põlvkondade-, valdkondade- ja rahvasteüleline koostöö. Programm täieneb ajas. Korraldajate sõnul tuleb järgmisel aastal Tartusse hulk maailmas tuntud tipptegijaid ja -artiste. Täpsed kuupäevad selguvad tuleval aastal, kui artistid on kinnitavad oma maailmaturnee ajakavad. Programmi avalikustamisega algas ka piletimüük kultuuripealinna üritustele.

tartu2024.ee/programm



Aisa elamukvartalis on valminud üle 80 uue korteri

Märja alevikus käib vilgas ehitus, üks suuremaid uusarendusprojekte on käsil Aisa kvartalis. Gildi Kinnisvara müügijuht Margus Pekk, kuidas korterite müük edeneb?

Kui arvestada üldist kinnisvaraturu seisundit, siis peab rahul olema. Alati tahaks paremini-kiiremini, aga eks kinnisvarasektoriski annab tunda see, mis majanduses üldiselt toimub – nii intressitõus kui majanduslangus on mõjutanud meiegi müügitempot. Kuid üldine seis on hea – 81st Aisa kvartalis valminud korterist on müümata 12.

Kas olete teinud ka allahindlusi või soodusmüüke?

Ikka. Erinevatel korterite valmimise

etappidel teeme kampaaniaid – tasuta lisaparkimiskoht, kööginööbel hinnas jne. Täna turusituatsioonis ei saa ükski arendaja olla väga jäik, alati tehakse personaalseid pakkumisi ja kokkuleppeid.

Kuidas on Märja korterite hinnataase võrreldes teiste linnapiirkondadega?

Oleme keskmisel tasemel, kui võrrelda Tartu äärelinnu. Muidugi kõik arendused ja nendes pakutavad tooted on erinevad ja seetõttu raske võrrelda. Korteri hinda vaadates oleme pigem odavamad, samas ruutmeetri hind on meil keskmisest kallim, kuna meil on hetkel pakutavate väikeste kompakt-

sete korterite osakaal suur. Meie „laojäägi“ keskmine ruutmeetri hind on üle 3000 euro. Tartu äärelinnade keskmine on täna 2800–2900 euro juures. Samas uute projektide puhul on see juba kõrgem. Ehitushinnad ei ole (veel) kõrgustest ala tulnud ja odavamalt on uusi kortereid täna keeruline pakkuda.

Millised korterid Aisa majades on?

Suurem osa on eraldatud magamispinnaga ühetoalised, mille suurus keskmiselt 28 m², siis on veel kahe- (39 m²) ja neljatoalised (99 m²). Viimased on läbi kahe korruse terrassiga korterid ja need osteti kõige kiiremini. See näitab, et pered soovivad sellesse piirkonda kodu soetada. Plaanime oma järgmises arendusetapis tuua turule just rohkem 3–4-toalisi kortereid.

Kes on põhilised ostjad?

Põhilised ostjad võib jagada laias laastus kolme gruppi: noored, kes ostavad oma esimest korterit, vanemaealised, kes soovivad ära kolida suurematelt pindadelt ja kolmas grupp on üüriinvestorid, kes ostavad kinnisvara üüritulu teenimise eesmärgil. Loomulikult ei ole loetelu täielik, aga üldistatult saab nii öelda.

Helle Tolmoff

Tartu plaanib lõpetada tasuta parkimislubade väljastamise

Tartu linnavalitsus saatis volikogule eelnõu, mille kohaselt ei anta 2024. aastast ühtegi tasuta parkimisluba Tartu linnavalitsuse enda töötajatele ega ka teistele kesklinnas paiknevatele asutustele.

2025. aasta algusest soovitakse kaotada tasuta parkimise võimalus ka kõikidele elektriautodele.

Tasuta parkimisõiguse kaotamisega soovib linnavalitsus vähendada enda ja oma asutuste poolt tekitatavat koormust kesklinna tänavatele ja parklale. Lisaks aitab muutus suunata oma töötajaid kasutama tervise- ja keskkonnasõbralikumaid liikumisviise.

Tartu strateegiline suund on kesklinna inimesekesksaks muutmine ja liigest autoliiklusest tulevate ohtude, müra ja keskkonnamõju vähendamine ning alternatiivsete liikumisviiside soosimine on selle oluliseks osaks. Soovitud arengu edendamiseks soovib linnavalitsus inimesi motiveerida kesklinnas vähem autot kasutama.

Muutuste elluviimiseks näitab Tartu linnavalitsus eeskuju ning analüüsib oma töötajate liikumisviise ja -vajadusi. Hetkel on linnavalitsus andnud välja 149 tasuta parkimise luba, millest 81 on linnavalitsuse osakondade ja hallatavate asutuste kasutuses ning 68 muude asutuste kasutuses. Alates

uuest aastast kaotavad kõik need kehtivuse ja uusi ei väljastata.

Eelnõu kohaselt kaob 2025. aastast tasuta parkimise õigus ka kõikidele elektrisõidukitele, kuna hoolimata keskkonnasäästlikumast jõuallikast ei ole nende juhtidele privileegide andmine kooskõlas varem kirjeldatud linnaruumi arengusuundadega. Praegu on tasuta parkimisluba väljastatud juba ligi 1150 elektrisõidukitele ja kesklinnas parkimise soodustamine nii suurele masinate arvule ei ole põhjendatud. Elektrisõidukite tasuta parkimise õigus kehtib eelnõu kohaselt 2024. aasta lõpuni.

Hendrik Kuusk

Linn leidis konkursiga Emajõe äärde kaks uut toidlustusettevõtet

Järgmiseks suveks kerkib Tartu kesklinna Emajõe äärde kaks uut toidukohata: turuhoone kõrval asuval jõe-äärsel haljasalal hakkab tegutsema Pure restoranid OÜ ja Raatuse tänava pikendusel Hauka Kohvik OÜ.

„Emajõe-äärne promenaad on muutunud nii tartlaste kui ka Tartut külastavate turistide jaoks üha populaarsemaks ning sellele on kahtlemata kaasa aidanud jõe äärde rajatud toidlustuskohad,” ütles Tartu abilinnapea Raimond Tamm. „Soovime jätkuvalt jõe-äärt elavdada ja pakkuda ettevõtjatele üha uusi tegutsemisvõimalusi. Rõõm on tõdeda, et ettevõtjate huvi pälvis ka Raatuse tänava pikendusel tegutsemise võimalus, sest hetkel on meil lõpusirgel Emajõe vasakkaldale uudse promenaadi rajamine ning soovime ka seda piirkonda järjest elavdada.“

Tartu linn otsis konkursiga toidlustusettevõtteid, kes ehitaks 2024. aasta suveks Emajõe äärde uued toidukohad. Välja pakuti kolm asukohta: maa-ala turuhoone kõrval (Vabaduse pst 1c), Vabaduse puistikus Vabadussilla kõrval (Vabaduse pst 5) ning jõe vasakkaldal Raatuse tänava pikendusel (Raatuse tn 2). Nii Raatuse tn 2 kinnistul kui ka Vabaduse pst 1c kinnistul asuval maa-alale esitati kummalegi kaks pakkumust, Vabaduse pst 5 kinnistule pakkumusi ei laekunud.

Hindamiskomisjon valis esitatud pakumuste seast võitjateks Hauka Kohvik OÜ (Raatuse tn 2) ja Pure restoranid OÜ (Vabaduse pst 1c).

Hauka Kohvik OÜ kontseptsiooni pidas hindamiskomisjon huvitavaks ja hästi läbi mõelduks. Tänavagurmeele omast menüüd peeti hästi sobivaks just üliõpilastele, kelle liikumisteedele ja ühiselamute lähedusse kohvik tuleb. Kohviku ehituslik lahendus meenutab spordistaadioni tribüüni, mis haakub Emajõe vasakkaldale rajatava promenaadiga. Lisaks istumisalale on kohviku juurde kavas luua ka sportlikke ajaveetmisvõimalusi.

Väga tugevaks hindasid komisjoni liikmed ka Vabaduse pst 1c konkursi võitjaks tunnistatud Pure restoranid OÜ kontseptsiooni. Väljapakutud menüüd peeti omanäoliseks ja rikkalikuks, plusspunkte andis seegi, et hea koostöö läheduses asuva turuga loob võimaluse pakkuda toitu värskest kodumaisest toorainest. Hoone ehituslik lahendus moodustab ümbruskonnaga arhitektuuriliselt ühtse terviku.

Linnavalitsus sõlmib Hauka Kohvik OÜga ja Pure restoranid OÜga maa üürilepingu kümneks aastaks üüriga 12 000 eurot aastas. Toidlustusettevõteted peavad alustama teenuse pakkumisega hiljemalt 1. juunist 2024.

Helle Tolmoff



Tartu linnavolikogus

Linn osaleb Tartu Kunstimuuseumi sihtasutuses

Volikogu otsustas osaleda Sihtasutuse Tartu Kunstimuuseum asutamisel. Ühiste kavatsuste protokoll sihtasutuse asutamiseks allkirjastasid Tartu linn ja kultuuriministeerium eelmise aasta detsembris.

Sihtasutus alustab tegevust 1. jaanuaril 2024. a ja võtab üle senise riigiasutuse Tartu Kunstimuuseum ülesanded. Sihtasutusel on neljaliikmeline nõukogu, kellest kaks nõukogu liiget määrab Tartu linn. Põhitegevust rahastab riik, Tartu linn annab asutamisel sihtasutusele 2024 eurot.

Tulbi tn 12 krundi detailplaneeringu avalikustamine

Volikogu võttis vastu ja suunas avalikustamisele Tulbi tn 12 krundi ja lähiala detailplaneeringu, mille eesmärk on kaugkütte ja -jahutussüsteemi ehitiste rajamine. Planeeringust huvitatud isik on Gren Tartu AS.

Planeeringuala suurusega 9217 m² asub Maarjamõisa linnaosas Tartu Ülikooli Kliinikumi Maarjamõisa haigla vahetus läheduses.

Olemasolevaid hooneid on lubatud renoveerida või nende asemele ehitada uued. Ehitusõigus on määratud kuni kolme hoone (katlamaja, alajaam ja võimalik abihoone) ning kuni kahe avaliku huviga rajatise (energiasalvesti ja korsten) rajamiseks. Planeeringulahenduse alus on 2022. aastal toimunud arhitektuurivõistluse võidutöö.

Planeeringu avalik väljapanek on 1. kuni 14. novembrini 2023 Tartu infokeskuses raekojas ja Tartu kodulehel.

Aune Rumm

linnavolikogu kantselei juhataja

Kaasava eelarve võiduideed

5.–11. oktoobril toimunud Tartu kaasava eelarve hääletamisel osales 5380 tartlast, kes andsid kokku 10 300 häält. Kõige enam hääli said ideed Tamme kooli liikuma kutsuva õueala loomisest (1623 häält) ja joogiveekraanidest Tartu tänavatel (1030 häält).

Tamme kooli liikuma kutsuva õueala idee esitas kaasavas eelarvesse Tartu Tamme Kooli hoolekogu koostöös Tammelinna seltsiga. Idees soovitakse arendada Tartu Tamme Kooli õueala kaasaegseks ja atraktiivseks avatud territooriumiks, mis mitmekesistab õppimis-, sportimis- ning vaba aja veetmise võimalusi.

Armsa ja roheline Tammelinna keskmes asuva, tervist edendavate ja liikuma kutsuvate koolide võrgustikuga liitunud, ligi 800 õpilasega Tamme kooli õueala väljaarendamine aitab kaasa õpilaste liikumisharjumuste ja -võimaluste tekkele. Kaasava eelarve toel luuakse kooli juurde tegevusrohke õuesõppekeskkond, kus on maabatuudid, korvpalliplats, keksukastid, võrk-

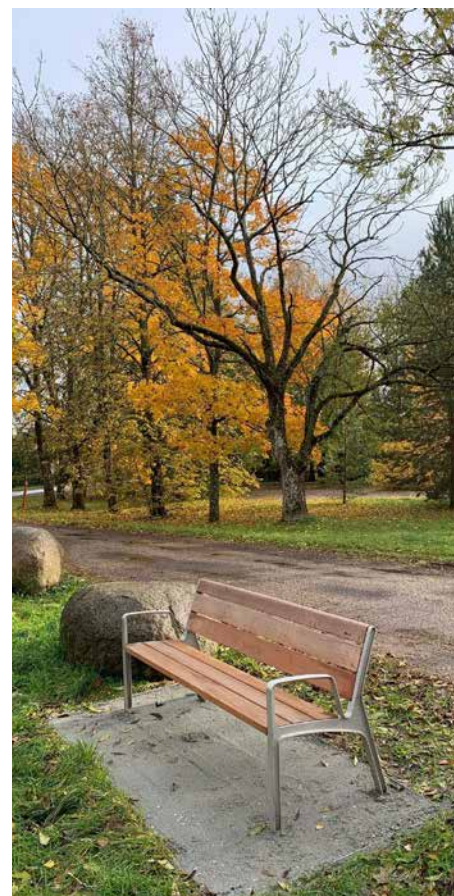
püramiid, parkuuriväljak, ronimis- ja rippumissein, kraaniga joomiskoht, istumispingid jpm.

Koolivälisel ajal muutub Tamme kooli õueala atraktiivseks ja turvaliseks tegevuskeskkonnaks ning vaba aja veetmise kohaks Tammelinna ning lähipiirkondade elanikele.

Teise tulemuse saanud ideega sooviti lisada Tartu linna avalikke joogiveekraane. Idee esitaja, noor tartlane Birgit soovis, et veekraanid asuksid rahvarohketes kohtades, kus möödudajad saaksid oma veepudeleid täita. Näiteks AHHA teaduskeskuse juures, kus käib iga päev väga palju lapsi, samuti terviseradadel ja randades, kus tekib inimestel suur veevajadus. Kui palju kaasava eelarve toel veekraane linnaruumi lisandub, ei ole praegu veel teada.

Mõlemad ideed viiakse ellu 2024. aastal, kui Tartu on Euroopa kultuuripealinn.

Lilian Lukka



Fotol uus pink Märjal kauni looduse keskel
Foto: HelleTolmoff



Tasuta joogivesi. Foto: Kiur Kaasik



Tamme kooli õue ala

Eelmise aasta kaasava eelarve võidutöö tõi linna 100 uut pinki

Eelmisel aastal võitsid kaasava eelarve hääletuse mäesuusamäe rajamine ja pinkide lisamine linnaruumi.

Teise tulemuse saanud ideega „Istuge, palun!“ sooviti paigaldada pinke Tartu kõikidesse linnaosadesse. Pinkide asukohtade valimiseks koguti linlastelt ettepanekuid ja võidutööle ette nähtud 100 000 euro eest paigaldati linnaruumi 100 seljatugedega pinki.

Tähtvere maapiirkonda tuli juurde 4 pinki – kaks Märjale, üks Ilmatsallu ja üks Haagele.

Erimenüüd Lõuna-Eesti toidukohtades kutsuvad maitseelamustele



3.–19. novembrini pakuvad Lõuna-Eesti kohvikud ja restoranid põnevaid kahekäigulisi erimenüüsid.

Juba neljandat korda toimuvast kampaniast „Metsast taldrikule” võtab tänava osa üle poolesaja toitlustuset-

tevõtte, mis seovad omavahel eesti-maised sügisannid ja siinse toidukultuuri.

Uudsetele maitseelamustele ootavad toidukohad Tartu linnas ja Tartumaal, Jõgevamaal, Põlvamaal, Viljandi-

maal, Võrumaal ja Valgemaal. Eri-menüü hind jääb vahemikku 25–30 eurot ning sisaldab kahte käiku koos peakoka tervitusega. Kõigi osalejad ja menüüd leiab kodulehelt visitsouthestonia.com/metsasttaldrikule.

Kampaania „Metsast taldrikule” eesmärk on aidata kaasa piirkonna toidukultuuri arengule, tõsta esile väärtuslikku kohalikku toorainet, suurendada toidukohtade külastatavust ning toetada piirkonna väiketootjaid.

Lõuna-Eesti maitsete nädalat korraldavad: Lõuna-Eesti turismiklaster, Tartu linna ettevõtluse arengu osakond, Jõgevamaa koostöökoda ja Viljandimaa Arenduskeskus.

Helle Tolmoff

Üksi elava pensionäri toetust saab tänavu ligi 62 500 inimest

Sotsiaalkindlustusamet maksab koos oktoobrikuu pensioniga 62 401 inimesele üksi elava pensionäri toetust kokku summas 12 480 200 eurot. Toetuse suurus on 200 eurot.

Üksi elava pensionäri toetust makstakse kord aastas pensionäridele, kelle vanaduspension on väiksem kui 1,2 kordne Eesti keskmine pension (2023. aastal alla 720 euro) ja kes elavad rahvastikuregistri andmetel üksi. Toetust makstakse registris olevate andmete põhjal ning inimene ei pea toetuse saamiseks sotsiaalkindlustusametile eraldi taotlust esitama.

Sotsiaalkindlustusameti hüvitiste osakonna juhataja Kati Kümnik selgitab, et võrreldes eelmise aastaga on tänavu üksi elava pensionäri toetuse saajaid ligikaudu 30 000 võrra vähem. „Toetuse saajaid on vähem, kuna aprillikuise pensionide indekseerimise tulemusel tõusis keskmine pension 700 euroni. Samuti muutus sellest aastast vanaduspensioniealiste maksuvaba tulu arvestus, mis on 704 eurot kuus,”

sõnab Kümnik.

Õigus üksi elava pensionäri toetusele on ka eestkostjatel ja eestkostetavatel ning hooldekodude elanikel. Samuti neil, kes on küll samale elamispiinnale sisse kirjutatud koos teise inimesega, kuid reaalselt elatakse üksi, sest teine inimene viibib hooldekodus. Andmed hooldekodus viibimise kohta saab sotsiaalkindlustusamet otse hooldekodudelt või sotsiaalteenuste andmeregistrist.

Kui vanaduspensionär saab lisaks Eesti pensionile ka välisriigist pensioni, on tal üksi elava pensionäri toetusele õigus vaid juhul, kui mõlema pensioni suurus kokku jääb alla 720 euro. Välisriigist saadava pensioni suuruse teatamiseks palume saata sotsiaalkindlustus-

ametile oma pangakonto väljavõte või muu dokument, mis tõendab, kui suur on välisriigist kätte saadav pension. Toetus makstakse välja koos oktoobrikuu pensioniga.

Lisainfot üksi elava pensionäri toetuse kohta saab küsida sotsiaalkindlustusameti infotelefonilt 612 1360, saates e-kirja aadressile info@sotsiaalkindlustusamet.ee või klienditeenindustest.

Sotsiaalkindlustusamet

24. november 2023 kell 19.00

Ilmatsalu Motelli ülemises saalis, Järve tee 15

MÄLUMÄNG

Ilmatsalu XXII medalivõistlus mälumängus

Mängujuht Kalev Mõru

Võistkonnas 4 liiget. Eelregistreerida tel 53300049
või kirjutada Mai.Luiga@tartu.ee

Ilmatsalu Mälumängu korraldab: 



Püsilillede tagasilõikamisest

Kas keegi oskab mulle lõpuks ometi täpselt öelda, kuidas on õige, kas pean oma aias püsililled maha lõikama sügisel või kevadel? Seda küsimust olen kuulnud ikka ja jälle. Lühike vastus on: ei oska, kui pole kohal käinud. Samas teemat veidi avada võin küll.

Aiataimede sügisese tagasilõikamise pooldajad ütlevad, et kui aed sügisel surnud taimeosadest ära koristada, siis sellega takistatakse haiguste levikut. Väide on õige. See seltskond aiapidajaid, kes koristavad aeda pigem kevadel, ütlevad, et looduses ei lõika keegi taimi tagasi, nad saavad ise hakkama. Samuti õige väide.

Aedniku nõuanne siinkohal on järgmine. Need aiapidajad, kes kasvatavad suurel hulgal ühe taimeperekonna ja/või liigi esindajaid, näiteks kui kellelgi on aias palju flokse või palju iiriseid, siis need lillesõbrad peaksid hooldustööd sügisel ära tegema, et takistada kahjurputukate edukat talvitumist ja seenhaiguste, näiteks jahukaste, leherooste jt levikut.

Kergemalt võivad asja võtta aiapidajad, kelle aias on rikalik ja mitmekesine taimekooslus. Vähem võivad kahjustajate pärast muretseda ka need, kes on aeda taimed teadlikult valinud kasvunõuete järgi vastavalt oma aia kasvutingimustele. Taimede kasvunõudeid inimene muuta ei saa. Saab valida vastavate oludega (niiskus, valgus ja pinnase omadused) sobivaid liike ja nende sorte.

Eraldi tuleks vaadelda kõrgekasvuliste kõrreliste tagasilõikust. Need jäetakse talveks nii nagu nad on ja lõigatakse kevadel, kui pinnas on sulanud. Põhjus järgmine: sügisel lõikusel võib sattuda vesi lõigatud kõrre tüükasse ja kui see seal külmub, võib kahjustada kasvupung ning taim ei pruugi kevadel enam kasvada või siis põeb saanud kahjustusi. Eriti tundlikud on selles suhtes hiina siidpöörised, samuti amuuri siidpööris ja õiekas siidpööris. Maa-aluste võsudega kiirelt levivad kõrrelised, näiteks päideroog, liiv-vareskaer jt sellest ei kahjustu, kui neid sügisel tagasi lõigata.

Talihaljad püsililled näiteks bergeeniad, helmikpöörised,

mõõlad jt hooldatakse reeglina kevadel eemaldades talvel kärbatanud lehed ja taimeosad. Lumeroosidele on talveks soovitatav peale asetada kuuseoksi, et nende all saaksid areneda õiepungad. Igahaljad õitsejad, näiteks täakliilia ehk jukka, vinav lumeroos jt tuleks katta talviste külmade saabudes korralikult kinni kaitseks kevadise eredate päikese eest. Katte võib eemaldada alles siis, kui pinnas on kevadel täielikult sulanud, aprilli lõupäeval.

Tekst ja foto **Lembit Kaarna**
lillekasvatuse aednik

Aastalõpupidu

8. DETSEMBER 2023

Ilmatsalu Motelli alumises saalis
kell 19.00 - 00.00

Esineb Siim Koppel
UV-trummishow

Showstep Dance tantsutrupp

Tantsuks mängib ansambel
Vana Kallim

Pääsmehind 8 eurot

Kohtade broneerimine tel 53300049 hiljemalt 7. detsembriks
või kuni kohti jätkub! Broneeritud pääsmete müük enne pidu
koha peal või Mai käest.

Laua katame ise!

TARTU
OSKAR LUTSU
NIMELINE
LINNARAAMATUKOGU



Foto: Erakogu

**9. novembril
kell 17.00**
Ilmatsalu
Raamatukogus
(Kooli tee 5)

Reisime lõunamaale koos

Mae Lenderiga.

Külas raamatu "Minu Lõunamaa. Klantspildi taga" autor
Mae Lender.
Mae sulest on varem ilmunud "Minu Taani" ja "Minu Hiiumaa"

Info tel 5887 2118

TARTU
OSKAR LUTSU
NIMELINE
LINNARAAMATUKOGU



Foto: Madis Veltman

14. novembril kell 10.20
Ilmatsalu raamatukogus

kohtumine 1.-9. kl. õpilastega.
Külas on kirjanik ja kirjastaja

EPP PETRONE

60+KLUBI
AASTALÕPUPIDU

11. DETSEMBRIL 2023
Ilmatsalu Motelli ülemises saalis
kell 14.00-16.00



Kontserdiga esineb
ansambli Laine laulja
Merle Lilje

Pakume kohvi ja kringlit!

Osalustasu MTÜ Tähtvere Ühistegevus
Seltsi liikmetele 5 eurot, teistele 8 eurot.
Osalustasu maksta hiljemalt 4. detsembriks
MTÜ Tähtvere Ühistegevuse Seltsi kontole
EE822200221072211389 selgitusse
aastalõpupidu 11.12.23 või Mai kätte.
Info 53300049

NB! Kellel on maksmata MTÜ Tähtvere Ühistegevuse
Seltsi 2023 aastamaks 15 eurot saavad seda teha MTÜ
kontole EE942200221070169420

Rahinge Külakatel

sobib koolituste, koosolekute, sünnipäevade ja
jõulupidude korraldamiseks.

- Majas on kaks ruumi – 69 ja 35m² ning köök.
- Saali seintel on treeninguteks sobilikud peeglid.
- Köögis on küllastajate kasutada külmik, pliit praeahjuga, mikrolaineahi ja nõudepesumasin. Laua katmiseks olemas nõud ja serveerimistarvikud.
- Koosolekute läbiviimiseks on dataprojektor ja pabertahvel.
- Mõnusaks ajaveetmiseks tenniselaud, lauajalgball jm. lauamängud.
- Majas on WiFi.

Enda sündmuse broneeringu saad teha
tel. 5646 2692 või
e-mail rahingekylaselts@gmail.com

Kohtumiseni külakatlal
Rahinge külaselts

